

El II Congrés Català de Sociologia

1. Vers un comitè d'honor del Congrés

La idea de fer un comitè d'honor del Congrés repon a la conveniència de què unes personalitats al més alt nivell possible avalin amb la seva nominació com a tals la nostra magna trobada.

Hem pensat amb el Sr. Jordi Pujol, President de la Generalitat de Catalunya, amb el doctor Josep Laporte, Comissionat per a Universitats i Recerca del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya, amb el doctor Josep Ma. Arnau, president de la Diputació de Girona i amb el doctor Joaquim Nadal, batlle de la ciutat de Girona. A hores d'ara estem a l'espera de la resposta del Sr. Pujol, mentre els altres tres han acceptat formar part d'aquest Comitè d'Honor.

2. Els grups de treball

A partir de la programació feta pel Comitè Científic, les àrees temàtiques i els grups de treball queden de la manera següent:

ÀREA TEMÀTICA: TEORIA SOCIOLÒGICA I METODOLOGIA

Grup de Treball 1: Teoria sociològica

(Carlota Solé: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 2: Metodologia

(Ángeles Lizón: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 3: Tècniques d'investigació

(Carlos Lozares: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 4: Sociologia de la ciència i del coneixement

(Coordina: a confirmar)

Grup de Treball 5: Institucionalització i professionalització de la sociologia

(Raimon Bonal: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, Universitat de Barcelona, c.Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

ÀREA TEMÀTICA: POBLACIÓ, ESTRUCTURA I CANVI SOCIAL

Grup de treball 1: Desigualtat i classes socials

(Joaquim Aiguabella, Gabinet d'Estudis Socials, Aragó 281, 08007 Barcelona)

Grup de Treball 2: Sociologia de la població i demografia

(Anna Cabré: Centre d'Estudis Demogràfics, Universitat Autònoma de Barcelona, 08193 Bellaterra; Graciela Sarribre: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, c.Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 3: Sociologia de les edats (joves i vells)

(Joan Berney: Gabinet d'Estudis Socials, Aragó, 281, 08007 Barcelona; Ma Pia Barenys, Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 4: Sociologia del gènere

(Judit Astellarre, Pilar Carrasqué i Cristina Brullet: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 5: Sociologia de les migracions

(Àngels Pascual: Departament de Geografia, Facultat de Geografia i Història, Universitat Autònoma de Barcelona, 08193 Bellaterra; Encarna Herrera, Universitat Nacional d'Educació a Distància, Garrofers, 69, 08016 Barcelona)

Grup de Treball 6: Sociologia rural

(José Luis Giménez, Departament de Sociologia, Escola Universitària de Ciències Empresarials, Universitat de Barcelona, Diagonal, 694, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 7: Sociologia urbana

(Anna Alabart i Marisol Rodríguez: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, Universitat de Barcelona, c.Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 8: Sociologia del treball

(Faustino Miguélez i Antonio Marín: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 9: Marginació i Pobresa

(Jordi Estivill: Gabinet d'Estudis Socials, Aragó, 281, 08007 Barcelona)

Grup de Treball 10: Processos de canvi social i de modernització

(Josefa Bru, Departament de Sociologia, Universitat de Girona, pl. Sant Domènec, 17071 Girona)

ÀREA TEMÀTICA: INSTITUCIONS I CULTURA

Grup de Treball 1: Sociologia de les arts

(Conxa Virgili: Departament de Sociologia, Escola Universitària de Ciències Empresarials, Universitat de Barcelona, Diagonal, 694, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 2: Sociologia de la comunicació

(Miquel de Moragas: Facultat de Ciències de la Informació, UAB, Bellaterra)

Grup de Treball 3: Sociologia de l'educació

(Josep Ma. Masjuan: ICE, UAB. Xavier Bonal: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 4: Sociologia de l'esport i del lleure

(Núria Puig: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya, Avgda de l'Estadi s/n, Anella Olímpica, 08004 Barcelona)

Grup de Treball 5: Sociologia de la família

(Lluís Flaquer: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 6: Sociologia de la llengua i sociolingüística

(Joan Ma. Romaní: Institut de Sociolingüística Catalana, Mallorca, 272, 08037 Barcelona)

Grup de Treball 7: Sociologia de les organitzacions i de l'empresa

(Oriol Homs: CIREM, Bruc, 114, 08009 Barcelona)

Grup de Treball 8: Sociologia de la religió

(Pere Negre: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, Universitat de Barcelona, c. Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 9: Sociologia de la salut

(coordina: a confirmar)

ÀREA TEMÀTICA: ESTAT, NACIONS I SOCIETAT CIVIL

Grup de Treball 1: Identitats col·lectives i nacionalisme

(Montserrat Tresserras i Antoni Estradé: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 2: Partits polítics i eleccions

(Joan Botella: Departament Ciència Política, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 3: Moviments socials

(Louis Lemkov i Josep Pont: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 4: Polítiques públiques i benestar social

(Sebastià Sarasa: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques, Universitat Pompeu Fabra, Rambles, 33, 08002 Barcelona)

Grup de Treball 5: Relacions internacionals

(Esther Barbé, Departament de Ciència Política, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra; Miquel Caminal, Departament de Ciència Política, Facultat de Dret, Universitat Rovira i Virgili, 43005 Tarragona)

Grup de Treball 6: Sociologia del dret

(José Antonio Estévez: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials (Filosofia del Dret), Facultat de Dret, Universitat de Barcelona, Diagonal, 686, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 7: Sociologia de les forces armades

(Juli Busquets, Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 8: La Mediterrània i el món àrab

(Ángels Roqué: ICEM, Diagonal, 647, 08007 Barcelona)

Nota important: Com es pot veure, l'oferta és àmplia tot i que hi ha problemes amb alguns grups.

Els que estiguin interessats en fer aportacions a algun d'aquests grups, es poden posar en contacte amb el responsable d'aquest geup per a començar a planificar la seva aportació.

Els grups de treball es faran a les aules de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona (Plaça Sant Domènec, 3, 17071 Girona).

3. Edició del segon tríptic

S'ha acabat de posar a punt el segon tríptic del II Congrés Català de Sociologia en el que hi consten els grups de treball amb els seus coordinadors i la manera de contactar-los, el programa detallat del Congrés, les ofertes d'hostaleria i d'allotjament amb una bona diversificació de preus i les condicions econòmiques de la incripció al mateix amb els seus plaços. S'està divulgant al moment d'escriure aquestes notícies.

4. Entorn dels recursos econòmics del Congrés

Ja vam dir que disposàvem d'un important ajut en espècies i no tant en diners efectius. De totes maneres, la relació efectiva dels ajuts ja confirmats és la següent:

- 50.000 pessetes de l'àrea de cultura de la Diputació de Girona.
- 150.000 pessetes de la Fundació «La Caixa».
- 130.000 pessetes de la Fundació Jaume Bofill.
- Com que la documentació del 1993 en demanda d'ajut a la Direcció General de Recerca va arribar involuntàriament fora de termini, estarem amatents per a tomar-la a sol·licitar al començament del 1994, tal com ens ha suggerit el mateix Director General.

Notícies de l'associació

Es important que els socis sàpiguen que l'Associació Catalana de Sociologia s'ha adherit i s'ha compromès col·lectivament amb les entitats i manifestacions següents:

1. Infancia Viva, Meninos e Meninas de Rua (carrer Gran de Gràcia, 126 pral., 08012 Barcelona, Tel. 217 95 27), Organització No governamental de recent creació encaminada a un treball solidari en defensa i dignificació dels nens i nenes del Brasil.
2. Cooperació, Organització No governamental de pròxima presentació pública (el 15 de desembre a les 19'30 al Saló Comillas del Museu Marítim de les Dressanes de Barcelona) encaminada a la cooperació i la solidaritat internacionals i fundada per un conjunt d'entitats d'important transcendència social a casa nostra: CIDOB, ACSUR, Las Segovias i Solidaritat i Cooperació.
3. Manifest de Prada, document de gran transcendència signat a Prada de Conflent l'agost del 1993 amb la intenció de recuperar la realitat nacional dels Països Catalans a través de l'autoreconeixement, de la nostra vocació unitària tot assumint-nos com a poble europeu i d'ésser tinguts en compte entre els

pobles constitutius de la nova Europa amb els mateixos drets lingüístics, culturals i polítics que qualsevol altra comunitat.

Per altra banda, consignem la recepció a la seu de l'associació de dues publicacions altament interessants:

Jaume Guillaumet, La formació de la premsa moderna. Periodisme informatiu, polític i cultural a la Barcelona progressista: 1841-1843, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Centre d'Investigació de la Comunicació, 1993.

Barcelona ciutat/1, primer número de la revista d'informació i estudis socials amb apartats tan interessants referits a la ciutat de Barcelona com el perfil social, radiografia, monografies i referències. Hi col·laboren alguns socis nostres com Marina Subirats, Pep Martí, Carlota Solé entre molts bons conreadors de les ciències socials com Marta Masats, Pilar Carrasquer, Anna Cabré, Concha Doncel, Josep Ma. Lahosa, etc.

Cap a un nou sindicalisme?

A l'estudi «Qui són, què fan i què volen els afiliats a CCOO del Baix Llobregat»⁽¹⁾, es fa palès que les demandes dels afiliats envers el Sindicat estan adquirint una extensió que sobrepassa el marc estrictament laboral. Si algunes són demandes de caràcter immediat, altres responen a expectatives que configurarien un sindicalisme del futur la finalitat del qual seria, juntament amb la defensa dels drets dels treballadors en actiu, la de millorar les condicions de vida d'altres segments socials. I en aquest panorama de nous segments hi poden caber tant els aturats com els ocupats a l'economia submergida, tant els que paguen la quota com els que mai no han estat afiliats, desembocant en una concepció dels sindicats que els convertiria en activadors d'aquesta societat civil la desestructuració de la qual tanta recança sol despertar.

Més encara, aquest nou sindicalisme aniria molt enllà, donat que comprendria no solament sectors socials sinó també àmbits geogràfics. En efecte, a l'estudi esmentat més amunt, la mostra enquestada es declara a favor de que el Sindicat intervingui en temes com ara la pobresa i la marginació, el Tercer Món i l'ecologisme. Si projectem aquesta posició als afiliats d'altres sindicats, quelcom que no sembla pas agosarat —tot i no haver-se realitzat encara cap estudi comparatiu—, obtindrem un espectre d'opinió força important. Però si a més a més partim de l'evidència de que els enquestats presenten una sèrie de trets similars als de la resta de ciutadans, seria vàlid extrapolar la seva cosmovisió a una més àmplia massa social.

Podria dir que, apart d'unes determinades postures ideològiques, en alguns casos circumscrites a una part específica dels afiliats, les seves circumstàncies objectives, tant com les actituds i el comportament, responen a un perfil bastant comú.

El cert és que les aspiracions detectades no sonen pas com inversemblants a les oïdes dels dos sindicats majoritaris. La UGT, per exemple, va presentar el passat mes de juny una sèrie de propostes sobre rendes mínimes en què es contempla la garantia d'un salari social per a tots els ciutadans. Per la seva banda, CCOO ha demanat a la Generalitat de Catalunya la constitució d'un Consell General per a la Immigració. Ambdues iniciatives ultrapassen, ja ara, la clàssica actuació de les forces sindicals. Amb tot, no deixen de ser propostes. Això sí, demostren que les centrals comencen a fer-se eco d'unes demandes socials que tradicionalment es veien canalitzades bé pels partits polítics, bé per moviments de base de caire popular o veïnal.

Nogensmenys, suposant que els sindicats en general s'endinssin per aquest camí de donar suport al conjunt de col·lectius en situació precària, així com pel d'incidir en grans problemes d'àmbit mundial com ara el medi ambient i els països pobres, les possibilitats d'èxit estarien en funció de la seva capacitat d'evolucionar de cara a l'exterior. Es a dir, de transformar-se en sindicats internacionals en un moment en que la globalització de l'economia és un fet progressiu. Quan les empreses traslladen la seva producció a l'estranger a fi de cercar salaris més baixos, quan la importació de mercaderies barates converteix els productes nacionals en no competitiu, quan el creixement del treball submergit actua com un instrument de supervivència tant de l'empresari com dels llocs de treball, ¿quin és l'autèntic paper i l'autèntic pes de les organitzacions sindicals amb un camp d'influència només nacional?

En paraules d'Antonio García Santesmases, «...aquest sindicalisme que té força dintre de les fronteres nacionals, no té força a nivell internacional per a condicionar las decisions en el marc europeu i, per descomptat, no existeix un moviment obrer amb projecció internacional que aconseguixi interve-

nir en l'abisme Nord-Sud». ⁽²⁾ Es tracta d'una constatació aplicable, així mateix, a la possible intervenció dels sindicats en els conflictes que sovint es produeixen entre l'ecologisme i els interessos immediats dels treballadors. Quan es pretengui fer un pas endavant per passar de la simple defensa dels drets laborals adquirits a la defensa d'una qualitat de vida aplicable a molts altres col·lectius, inclosos els del Tercer Món, el debat sobre els valors ètics, la implicació d'altres moviments socials i la presència de les centrals a l'esfera internacional seran uns requisits inherents.

Un debat ètic perquè no es tractaria de preocupar-se solament dels marginats més propers, sinó d'aquells que pertanyen a una cultura diferent i distant. La implicació d'altres moviments socials perquè el fet de respondre a les demandes intenses i extenses apuntades pels seus afiliats requeriria la complicitat d'aquests mateixos. Una presència mundial perquè la preservació dels rius, els boscos, l'aire i el subsòl esdevé poc eficient si s'ha de restringir al marc d'unes fronteres que, si en un aspecte no són pas naturals, en un altre ja estan esbotzades per les empreses transnacionals.

Quan els efectes ambientals i econòmics, quan la informació sobre els conflictes mundials repercuteixen, en un grau o altre, en el conjunt de la societat, no pot pas sorprendre que els afiliats a un sindicat a finals del segle XX manifestin unes preocupacions que responen a aquesta globalització de la realitat. Pel que fa a llur grup social en concret, es mostren conscients de que més enllà del seu lloc de treball present es troba l'amenaça, per a ells o per als seus fills, d'entrar a formar part dels sectors en atur o socialment desfavorits. I pel que fa a una dimensió més àmplia, per una banda neix la convicció de que la salut del planeta Terra no es possible preservar-la per parcel·les; per altra, el sentiment de solidaritat envers els miserables de tres quartes part del món aflora encara que només sigui com un vot d'intenció. ¿Acceptaran els sindicats de l'any 2000 aquest repte d'esdevenir els activadors d'uns moviments cívics aplicats en millorar el propi sector social tot connectant-lo amb la resta de la Humanitat? Això conferiria a aquest nou sindicalisme unes característiques desconegudes fins ara.

Eulàlia Solé
Sociòloga

Sumari

pag.

- 1 El II Congrés Català de Sociologia
- 3 Notícies de l'Associació
- 3 Cap a un nou sindicalisme?
Eulàlia Solé

Coordinació: Junta de l'Associació Catalana de Sociologia

Secretaria: Montserrat Rovira

Disseny i maquetació: Gemma Quesada

Qualsevol soci interessat en publicar un article pot adreçar-se a:

Montserrat Rovira

Societat Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Tel.: 318 55 16

dimecres de 4 a 8 de la tarda